

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Małgorzata Drgas – Dziemianko

Protokolant:sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak – Marczak

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2014 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa D. B.

przeciwko (...) S.A. V. (...)

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Drgas – Dziemianko

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 stycznia 2014r. powódka D. B. – syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Z. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i orzeczenie w nim, aby pozwany (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. zapłacił na rzecz powódki kwotę 55.613,51 Euro wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 14 stycznia 2013r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także kwoty 17zł tytułem zwrotu opłaty od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 27 kwietnia 2009r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w Z. zawarła z (...) sp. z o.o. w C. umowę nr (...) -FS, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych na zadaniu pn. „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni (...)”. Dnia 16 czerwca 2009r. (...) sp. z o.o., jako generalny wykonawca wyżej wymienionych robót zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. umowę o roboty budowlane nr (...), na mocy której powierzył spółce (...) wykonanie części robót na wyżej wymienionym zadaniu.

Celem zabezpieczenia roszczeń (...) sp. z o.o. wobec (...) sp. z o.o. wynikających z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy z dnia 15 czerwca 2009r., w dniu 1 lipca 2009r. (...) (dalej jako zobowiązany) zawarł z pozwanym umowę ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...), której beneficjentem była (...) sp. z o.o.

Na podstawie wyżej wymienionej umowy pozwany zagwarantował nieodwołalnie i bezwarunkowo zapłatę należności:

a) w okresie od 15 czerwca 2009r. do 31 października 2009r. do kwoty 57.712,21 euro, do zapłacenia której na rzecz (...) sp. z o.o. zobowiązana byłaby (...) sp. z o.o. z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy o roboty budowlane (...) z dnia 15 czerwca 2009r.,

b) w okresie od 1 listopada 2009r. do 31 października 2012r. do kwoty 57.712,21 euro, do zapłacenia której na rzecz (...) sp. z o.o. zobowiązana byłaby (...) sp. z o.o. w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek,

ujawnionych w wyżej wskazanym okresie po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego, na zasadach określonych w umowie objętej gwarancją, a które to należności nie zostałyby zapłacone przez (...).

Powódka podała, iż aneksem nr (...) z dnia 1 lipca 2009r. strony zmieniły postanowienia wyżej wymienionej umowy gwarancji ubezpieczeniowej wskazując, iż odpowiedzialność pozwanego będzie do kwoty 62.142,69 euro i będzie trwać: z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych będzie od 15 czerwca 2009r. do 14 grudnia 2009r., z tytułu nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek w okresie od 14 grudnia 2009r. do 13 grudnia 2012r.

Powódka wskazała, iż postanowieniem z dnia 17 października 2012r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze Wydział V Gospodarczy – Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. oraz wyznaczył syndyka w osobie D. B..

Podał, iż pismem z dnia 19 listopada 2012r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. zgłosiła (...) sp. z o.o. zaistnienie usterek w robotach budowlanych na zadaniu „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni (...)” i wyznaczyła termin oględzin na dzień 29 listopada 2012r. W toku oględzin stwierdzono następujące usterek:

- a) w budynku socjalnym: skorodowanie blachy na całej powierzchni dachu, pęknięcia i odparzenia elewacji,
- b) drogi i place: zapadnięty asfalt w drodze przy sito piaskownika, zapadnięta droga z kostki przy budynku socjalnym,
- c) zapadnięta studzienka z kratką burzową przy stacji zlewczej,
- d) zieleń- kilkanaście krzewów uschniętych.

Na usunięcie wyżej wymienionych usterek zamawiający tj. (...) sp. z o.o. wyznaczyło spółce (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej termin do dnia 8 grudnia 2012r.

W wyżej wymienionym stanie rzeczy, spółka (...) pismem z dnia 5 grudnia 2012r. poinformowała (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej o zaistnieniu usterek, przesyłając protokół z oględzin, oraz wezwała wyżej wymieniony podmiot do oświadczenia czy oraz w jakim terminie usunie usterek.

Powódka podała, iż wobec nieusunięcia przez (...) usterek wskazanych w protokole z oględzin z dnia 29 listopada 2012r., pismem z dnia 11 grudnia 2012r. (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej wezwała (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej do zapłaty należności wynikającej z nieusunięcia stwierdzonych usterek w kwocie 55.613,61 euro w terminie do dnia 12 grudnia 2012r. Mając na uwadze fakt, że wyżej wymieniony podmiot nie dokonał zapłaty, powódka wystąpiła do pozwanej jako gwaranta z żądaniem wypłaty w terminie 30 dni od dnia złożenia wezwania kwoty 55.613,61 euro z tytułu nieusunięcia przez zobowiązanego usterek ujawnionych po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego na zasadach określonych w umowie objętej gwarancją ubezpieczeniową i niedokonania na rzecz beneficjenta gwarancji zapłaty wymagalnych roszczeń. Powódka wskazała, iż razem z wyżej wymienionym żądaniem przedłożyła oświadczenie, że zobowiązany nie usunął usterek ujawnionych po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego i nie dokonał zapłaty wymagalnej należności z tytułu usunięcia wskazanych usterek oraz potwierdzone za zgodność z oryginałem wezwanie zobowiązanego do zapłaty należności, o którym mowa w pkt 1b gwarancji ubezpieczeniowej wraz z dowodem nadania.

Powódka wskazała, iż pozwany nie wpłacił żądanej kwoty, natomiast pismem z dnia 15 lutego 2013r. złożył jej oświadczenie o potrąceniu ze skutkiem na dzień 15 lutego 2013r. z wierzytelności (...) sp. z o.o. wynikającej z żądania wypłaty kwoty 55.613,51 euro z tytułu ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 1 lipca 2009r. z aneksem nr (...), wynoszącą wg średniego kursu NBP z dnia 15 lutego 2012r. kwotę 232.754,08zł z wymagalną od dnia 3 października 2012r. wierzytelnością w kwocie 593.962,77zł przysługującą pozwanemu wobec (...) sp. z o.o. z tytułu § 3 umowy generalnej nr (...) o udzielnie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych z dnia 17 grudnia 2007r. z kolejnymi aneksami, a powstała z wypłatą ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 20 grudnia 2010r. z aneksem.

Powódka podała, iż nie zgadza się z dokonany potrąceniem, gdyż zostało ono dokonane wbrew przepisom, a tym samym jest bezskuteczne. W związku z powyższym w dalszym ciągu przysługuje jej wobec pozwanego roszczenie o wypłatę kwoty 55.613,51 euro. W opinii powódki, w dniu ogłoszenia upadłości wierzytelność (...) sp. z o.o. wobec pozwanej nie istniała, tym samym, wobec treści art. 93 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, niemożliwe było jej potrącenie z wierzytelnością pozwanego wobec wyżej wymienionej spółki.

Uzasadniając termin, od którego dochodzi odsetek powódka wyjaśniła, iż pismo z wezwaniem do wypłaty kwoty 55.613,61 euro pozwany odebrał w dniu 13 grudnia 2012r., Powódka wyznaczyła pozwanemu na wypłatę 30 dni, który to termin minął w dniu 12 grudnia 2013r. Z uwagi na fakt, iż 13 stycznia 2013r. przypadła niedziela, dochodzi ona odsetek od dnia 14 stycznia 2013r. (k. 2-8 akt).

W dniu 10 lutego 2014r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 132 akt).

W ustawowym terminie pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, ponadto wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że stoi na stanowisku, iż dokonane potrącenie wierzytelności uznać należy za zasadne i mające oparcie w przepisach obowiązującego prawa i tym samym w pełni skuteczne. Podał, iż istota sporu w niniejszej sprawie ogranicza się do kwestii czy wierzytelność warunkowa, jaką jest wierzytelność z tytułu umowy gwarancji ubezpieczeniowej przysługująca beneficjentowi gwarancji, jest wierzytelnością istniejącą w rozumieniu art. 93 ust. 1 ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze. Zdaniem pozwanego, przysługująca powodowi wierzytelność od pozwanego była w chwili ogłoszenia upadłości wierzytelnością istniejącą – warunkową, a zatem potrącenie było dopuszczalne.

Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, iż nawet jeśli nie kwalifikować wierzytelności powódki do pozwanego, jako istniejącej na dzień ogłoszenia upadłości, to z uwagi na specyfikę łączącej strony umowy, oraz z uwagi na generalne uprzywilejowanie przez ustawodawcę wierzytelności warunkowych względem wierzytelności przyszłych w ramach postępowania upadłościowego, ratio legis przepisu art. 93 ust. 1 PUiN oraz fakt, że potrącenia dokonano gdy wierzytelność była już bezwarunkowa przemawia za tym, iż zasadnym i słusznym jest traktowanie tej wierzytelności jak istniejącej i uznanie skuteczności dokonanego potrącenia (k. 138-150 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Z. (dalej także jako upadła) prowadzi działalność gospodarczą wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto odpis KRS upadłej (k. 115-116, 118-119 akt), odpis KRS pozwanego (k. 152-157 akt).

W dniu 17 grudnia 2007r. pozwany (wówczas (...) S.A.) zawarł z (...) sp. z o.o. umowę generalną nr (...) o udzielenie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych.

W wykonaniu przedmiotowej umowy pozwany zawarł umowę gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...), z aneksem nr (...) z dnia 11 kwietnia 2011r. na rzecz beneficjenta - Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. we W..

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy generalnej (...) sp. z o.o. zobowiązany był, w przypadku dokonania zapłaty przez pozwaną na rzecz beneficjenta sumy gwarancji z tytułu udzielonej mu gwarancji, do zwrotu równowartości wypłaconej kwoty.

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto umowa generalna nr (...) o udzielanie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych z dnia 17 grudnia 2007r. wraz z aneksami (k. 158-181 akt), ubezpieczeniowa gwarancja należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) wraz z aneksem nr (...) (k.182-183 akt).

W dniu 27 kwietnia 2009r. (...) sp. z o.o. (wówczas (...) Przedsiębiorstwo Budowlane sp. z .o.o.) zawarł z (...) Spółką z o.o. w C. umowę, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych określonych jako: Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni (...).

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto umowa nr (...)FS z dnia 27 kwietnia 2009r. wraz z aneksem nr (...) z dnia 2 listopada 2009r. (k. 17-64).

W dniu 15 czerwca 2009r. upadła (...) sp. z o.o. zawarła z (...) Budowlaną sp. z o.o. z siedzibą w P. umowę o roboty budowlane nr (...). Na mocy wyżej wskazanej umowy upadła powierzyła B. wykonanie części prac, obejmujących wykonanie zadania pn. Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni (...).

W § 15 strony umowy wskazały, że zabezpieczeniem należytego wykonania umowy miała być bezwarunkowa gwarancja ubezpieczeniowa płatna na pierwsze żądanie upadłej, gwarancja bankowa lub w innej formie przewidzianej w ustawie Prawo zamówień publicznych. Dokument potwierdzający wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy stanowił załącznik nr 7 do omawianej umowy.

W dniu 31 sierpnia 2009r. oraz 13 października 2009r. upadła i B. zawarli aneksy do wyżej wymienionej umowy.

dowód: okoliczność bezsporna, a ponadto umowa o roboty budowlane (...) z dnia 15 czerwca 2009r. (k. 75-85 akt), aneks nr (...) z dnia 31 sierpnia 2009r. (k. 70-72 akt), aneks nr (...) z dnia 13 kwietnia 2009r. (k. 65-67 akt).

W dniu 1 lipca 2009r. pozwany wydał upadłej, jako beneficjentowi, gwarancję ubezpieczeniową należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...), w której wskazał, iż działając na zlecenie (...) sp. z o.o. w P. gwarantuje nieodwołalnie i bezwarunkowo na zasadach określonych w tym dokumencie zapłatę należności:

a) w okresie od 15 czerwca 2009r. do 31 października 2009r. do kwoty 57.712,21 euro do zapłacenia których na rzecz beneficjenta gwarancji (...) sp. z o.o. byłaby zobowiązana z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy o roboty budowlane (...) z dnia 15 czerwca 2009r. dotyczącej wykonania robót budowlanych na zadaniu pn. modernizacja i rozbudowa oczyszczalni (...), zwanej „umową objętą gwarancją”,

b) w okresie od 1 listopada 2009r. do 31 października 2012r. do kwoty 57.712,21 euro do zapłacenia których na rzecz beneficjenta gwarancji (...) sp. z o.o. byłaby zobowiązana w przypadku nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w wyżej wymienionym okresie po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego na zasadach określonych w umowie objętej gwarancją, a które to należności nie zostałyby zapłacone przez (...) sp. z o.o. w P..

W punkcie 2 gwarancji pozwany wskazał, iż kwota gwarancji stanowiła górną granicę jego odpowiedzialności, a każda wypłata z tytułu gwarancji miała obniżać jego odpowiedzialność o wysokość wypłaconej kwoty.

Ponadto strony wskazały, iż przez okres ważności gwarancji rozumie się okres czasu w którym powstały należności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań, o których mowa w pkt 1, i w którym to okresie beneficjent gwarancji może wystąpić z żądaniem wypłaty z gwarancji.

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto ubezpieczeniowa gwarancja należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 1 lipca 2009r. (k. 14-15 akt).

Do wyżej wskazanej gwarancji ubezpieczeniowej pozwany wydał aneks nr (...), w którym zmienił okres obowiązywania gwarancji oraz wysokość kwoty do której odpowiadał. W aneksie w tym wskazał, iż odpowiada do kwoty 62.142,69 euro, a gwarancja obejmowała: z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych okres od 15 czerwca 2009r. do 14 grudnia 2009r., z tytułu nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek okres od 14 grudnia 2009r. do 13 grudnia 2012r.

dowód: aneks nr (...) do ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) (k. 16 akt).

Pismem z dnia 27 sierpnia 2012r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. we W. zwróciło się do pozwanego z żądaniem wypłaty sumy gwarancyjnej z gwarancji nr (...).

W dniu 24 września 2012r. pozwany wypłacił Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. we W. sumę gwarancyjną w kwocie 1.093.962,77zł.

Pismem z dnia 26 września 2012r. pozwany wezwał upadłą, na podstawie § 3 umowy generalnej nr (...) o udzielenie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych z dnia 17 grudnia 2007r., do zwrotu wypłaconej, z tytułu ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 20 grudnia 2010r., sumy gwarancyjnej w kwocie 1.093.962,77zł.

Upadła, w wyznaczonym terminie, nie uiściła na rzecz pozwanego powyższej kwoty.

Z uwagi na powyższe pozwany pismem z dnia 3 października 2012r. złożył upadłej oświadczenie o potrąceniu wyżej wymienionej kwoty z kaucji w wysokości 500.000zł wniesionej przez upadłą na podstawie umowy ustanowienia kaucji z dnia 26 sierpnia 2010r.

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto pismo (...) sp. z o.o. we W. z dnia 27 sierpnia 2012r. (k. 184-186 akt), potwierdzenie wykonania operacji (k. 187 akt), pismo pozwanego z dnia 3 października 2012r. wraz z potwierdzeniem doręczenia (k. 188-189 akt).

Postanowieniem z dnia 17 października 2012r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze V Wydział Gospodarczy – Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika – (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. oraz wyznaczył syndyka w osobie D. B..

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto poświadczona za zgodność kserokopia odpisu postanowienia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 17 października 2012r. (k. 10 akt).

Pismem z dnia 5 grudnia 2012r. upadła wezwała syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. do złożenia oświadczenia, czy (...) sp. z o.o. dokona, w terminie do 7 grudnia 2012r., usunięcia wad wyszczególnionych w protokole z dnia 29 listopada 2012r. obejmującym stwierdzone usterki w wykonaniu oczyszczalni (...).

Z uwagi na brak reakcji (...) Sp. z o.o. na wyżej wymienione wezwanie, upadła pismem z dnia 11 grudnia 2012r. wezwała syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. do zapłaty należności w wysokości 55.613,51 euro z tytułu nieusunięcia w ramach gwarancji usterek na oczyszczalni (...).

(...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej nie uiściła na rzecz upadłej kwoty wskazanej w wezwaniu.

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto pismo z dnia 5 grudnia 2012r. wraz z dowodem nadania (k. 105-106 akt), pismo z dnia 11 grudnia 2012r. wraz z dowodem doręczenia (k. 107-109 akt).

Pismem z dnia 13 grudnia 2012r. powódka, jako beneficjent umowy gwarancji nr (...), udzielonej na zlecenie (...) sp. z o.o., wezwała pozwanego do wypłaty sumy gwarancyjnej w kwocie 55.613,61 euro.

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto pismo z dnia 13 grudnia 2012r. wraz z załącznikami (k. 110-114 akt).

Pismem z dnia 15 lutego 2013r. pozwany złożył powódce oświadczenie o potrąceniu ze skutkiem na dzień 15 lutego 2013r. wymagalnej od dnia 3 października 2012r. wierzytelności w kwocie 593.962,77zł przysługującej mu z tytułu § 3 Umowy generalnej nr (...) o udzielenie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych z dnia 17 grudnia 2007r. z kolejnymi aneksami, a powstała w związku z wypłatą z ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 20 grudnia 2010r. z wierzytelnością upadłej wynikającą z żądania wypłaty kwoty 55.613,51 euro z tytułu ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 1 lipca 2008r. z aneksem nr (...), wynoszącą według średniego kursu NBP z dnia 15 lutego 2012r. kwotę 232.754,08zł.

Pismo to powódka odebrała w dniu 25 lutego 2013r.

dowód: - okoliczność bezsporna, a ponadto pismo z dnia 15 lutego 2013r. (k. 121 akt).

Pismem z dnia 16 maja 2013r. pozwany zgłosił swoje wierzytelności pieniężne w kwocie 6.295.614,24zł w postępowaniu upadłościowym upadłej. We wniosku tym pozwany uwzględnił, iż część jego wierzytelności została umorzona w skutek złożonych w dniu 3 października 2012r. i 15 lutego 2013r. oświadczeń o potrąceniu.

dowód: okoliczność bezsporna, a ponadto pismo pozwanego z dnia 16 maja 2013r. (k. 190-193 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowód. Wszystkie powołane przez strony, jako dowody w sprawie dokumenty prywatne, Sąd uznał za wiarygodny materiał dowodowy. Sąd zważył, że żadna ze stron nie kwestionowała ani treści, ani formy w jakiej zostały Sądowi przedstawione (uwierzytelnione odpisy), nie domagała się przedłożenia oryginałów dokumentów w trybie art. 129 k. p. c. Ich wartość dowodowa nie wzbudziła również wątpliwości Sądu. Wszystkie dokumenty prywatne korzystały z domniemania określonego w art. 245 k. p. c., zgodnie z którym dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenia zawarte w dokumencie.

Na rozprawie w dniu 25 listopada 2014r. Sąd oddalił wniosek strony powodowej o przesłuchanie strony powodowej w osobie syndyka. Omawiany wniosek powódka powołała na okoliczność istnienia, wymagalności oraz wysokości roszczenia przysługującego jej wobec pozwanego, a także czynności podejmowanych przez nią w celem uzyskania należności objętej niniejszym pozwem. Mając na uwadze, iż stan faktyczny sprawy był między stronami zasadniczo bezsporny, Sąd uznał przedmiotowy dowód za zbędny.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 144 §1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. prawo upadłościowe i naprawcze jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu.

Mając powyższe na uwadze oraz biorąc pod uwagę fakt, że dochodzone pozwem roszczenia dotyczą masy upadłości legitymację czynną do występowania w rozpoznawanej sprawie w charakterze powoda posiadał syndyk masy upadłości spółki (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej.

Przechodząc do meritum podkreślić należy, iż niesporny między stronami był stan faktyczny sprawy, spór dotyczył zaś skuteczności złożonego przez pozwanego w dniu 15 lutego 2013r. oświadczenia o potrąceniu, a w związku z powyższym czy wierzytelność powódki dochodzona pozwem nadal jej przysługuje czy uległa ona umorzeniu w skutek wymienionego wyżej potrącenia.

Dokonując wykładni art. 498§1 k.c. należy stwierdzić, że dla ustalenia, że doszło do skutecznego złożenia oświadczenia o potrąceniu, a co za tym idzie umorzenia obu przedstawionych do potrącenia wierzytelności, konieczne jest stwierdzenie, że:

- a) istniały wzajemne wierzytelności, które objęte zostały oświadczeniem o potrąceniu,
- b) przedmiotem obu wierzytelności były pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku,
- c) obie wierzytelności były wymagalne w momencie składania oświadczenia o potrąceniu i mogły być dochodzone przed sądem.

Dla skuteczności potrącenia konieczne jest przy tym wystąpienie łącznie wszystkich w/w przesłanek.

Ponadto z uwagi na okoliczność, iż pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu po ogłoszeniu upadłości (...) sp.z o.o. do oceny skuteczności tego oświadczenia należało wziąć pod uwagę zapisy ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, a w szczególności treść art. 93. ust. 1 wymienionej ustawy, zgodnie z którym potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.

Wskazać należy, iż zgodnie z wyrokiem Sadu Najwyższego z dnia 22 marca 2012r., w sprawie o sygn. akt V CSK 95/11, relacje między kodeksem cywilnym a prawem upadłościowym i naprawczym mają charakter komplementarny, a nie odpowiadający *lex generali-lex specialis*. Potrącenie w upadłości musi odpowiadać wszystkim warunkom określonym w przepisach kodeksu cywilnego i pociąga przewidziane nim następstwa. Przepisy prawa upadłościowego i naprawczego przewidują pewne odstępstwa, niemniej przepisu obu ustaw mają charakter bezwzględnie obowiązujący.

Mając powyższe na uwadze, w pierwszej kolejności ustalić należało czy wierzytelności wskazane do potrącenia istniały w dniu ogłoszenia upadłości.

Wierzytelność stanowi treść zobowiązania i określana jest jako swoiste prawo podmiotowe, które w stosunku zobowiązaniowym przysługuje wierzycielowi. Jak każde prawo podmiotowe – także wierzytelność – służy podmiotowi do zaspokojenia jego interesów, które w żadnym razie nie mogą być sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego”. Interes ten z reguły przybiera w stosunkach zobowiązaniowych charakter majątkowy. Nie jest to jednak konieczne, ponieważ także wartości niemajątkowe mogą być realizowane w stosunkach zobowiązaniowych. Podkreślić należy, iż wierzytelność jest zarazem prawem podmiotowym względnym. Kieruje się ona bowiem przeciwko indywidualnie oznaczonej osobie, jaką jest dłużnik i tylko przez niego może być naruszona. Jeżeli podmiot zobowiązany został już w momencie powstania zobowiązania zindywidualizowany, a należne świadczenie jest już od samego początku dostatecznie ściśle oznaczone, wówczas wierzytelność przyjmuje od razu postać roszczenia - uprawnienia podmiotowo i przedmiotowo skonkretyzowanego (Zbigniew Radwański, *Zobowiązani – część ogólna*, wyd. C.H. Beck, Warszawa, 1995, s. 33-34).

Analizując treść powyższych rozważań prawnych wskazać należy, iż już z momentem zawarcia umowy gwarancyjnej wierzyciel nabywa w stosunku do gwaranta roszczenie, które może kierować przeciwko niemu. Roszczenie to staje się wymagalne z chwilą niespełnienia przez osobę trzecią, za której zachowanie udzielono gwarancji, świadczenia lub niezaciągnięcia przez nią zobowiązania. Oznacza to niezrealizowanie się skutku, za który udzielono gwarancji (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów – zasada prawna z dnia 16 kwietnia 1993r., sygn. akt III CZP 16/93). Powyższe orzeczenie dotyczy umowy gwarancji bankowej, niewątpliwie jednak ma ono zastosowanie również do umów gwarancji ubezpieczeniowej, albowiem już w chwili zawarcia tej umowy znane są jej strony, określone jest świadczenie oraz wysokość do jakiej gwarant odpowiada.

Mając na uwadze, iż w przywołanym orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał, iż już w dniu zawarcia umowy gwarancyjnej wierzyciel nabywa w stosunku do gwaranta roszczenie oraz zważając, iż roszczenie jest zindywidualizowaną podmiotowo i skonkretyzowaną przedmiotową wierzytelnością uznać należało, iż wierzytelności obu stron procesu

powstały w dniu zawarcia poszczególnych umów gwarancji ubezpieczeniowych, które zostały zawarte przed dniem ogłoszenia upadłości spółki (...) sp. z o.o.

Na marginesie warto zaznaczyć, iż podobne stanowisko Sąd Najwyższy wyraził w wyroku wydanym dnia 19 maja 2010r. w sprawie o sygn. akt I CSK 475/09, w którym wskazał, iż skoro okres ubezpieczenia rozpoczyna się w dniu określonym w polisie, to zobowiązanie ubezpieczyciela do spełnienia określonego w umowie świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, istnieje również od tego dnia, zaś wystąpienie przewidzianego umowie wypadku skutkuje jedynie wymagalnością świadczenia.

W toku postępowania powód, poza istnieniem wierzytelności pozwanego w dniu ogłoszenia upadłości, nie kwestionował spełnienia przez pozwanego pozostałych przesłanek stanowiących o dopuszczalności potrącenia w toku prowadzonego postępowania upadłościowego, również w ocenie Sądu omawiane przesłanki wystąpiły. W szczególności wskazać należy, iż potrącane wierzytelności były jednorodnjajowe, bowiem ich przedmiotem były pieniądze. Co prawda sumy wierzytelności wyrażone były w innych walutach, niemniej jednak powód nie kwestionował dokonanego przez stronę pozwaną przeliczenia kwoty w euro na złote, wobec czego Sąd nie znalazł podstaw do podważania omawianego rozliczenia.

Z treści art. 498 § 1 k.c. wynika, iż obie wierzytelności winny być wymagalne. Wymagalność świadczenia następuje: z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia, wynikającego z ustawy, orzeczenia, treści czynności prawnej czy natury zobowiązania; z chwilą wezwania dłużnika przez wierzyciela do spełnienia świadczenia, w przypadku zobowiązań bezterminowych; z chwilą upływu okresu wypowiedzenia, jeśli wymagalność uzależniona jest od upływu tego okresu, przy czym uzależnienie te może wynikać z ustawy lub treści czynności prawnej. Z powyższego płynie wniosek, iż ustawodawca przesłankę wymagalności odnosi do obu potrącanych wierzytelności. W literaturze i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że przesłanka wymagalności odnosi się tylko do wierzytelności strony aktywnej, czyli potrącającego (P. B., Potrącenie w prawie upadłościowym i naprawczym, LEX). Mając powyższe na uwadze, rozważyć należało czy wierzytelność pozwanego, w chwili potrącenia, była wymagalna. Pozwany pismem z dnia 25 września 2012r. wezwał upadłą do zapłaty powyższej kwoty, zgodnie więc § 3 Umowy generalnej nr (...) o udzielenie ubezpieczeniowych gwarancji kontraktowych z dnia 17 grudnia 2007r. upadła miała 7 dni na zapłatę przedmiotowej kwoty, a po ich upływie pozostawała względem pozwanego w zwłoce. Wobec powyższego, niewątpliwie wierzytelność pozwanego była wymagalna w dniu złożenia oświadczenia o potrąceniu.

Na marginesie wskazać należy, iż w dniu 15 lutego 2013r. wymagalna była też wierzytelność powódki.

W stanie faktycznym analizowanej sprawy nie mają zastosowania normy zawarte w art. 95 i 96 ust. prawo upadłościowe i naprawcze, albowiem pozwany stał się wierzycielem upadłej przed dniem ogłoszenia jej upadłości, a oświadczenie o potrąceniu złożył przed zgłoszeniem swoich wierzytelności do postępowania upadłościowego. Ponadto w sprawie nie znajduje również zastosowania art. 94 wymienionej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż pozwany pismem z dnia 15 lutego 2013r. dokonał skutecznego potrącenia wierzytelności dochodzonej przez powódkę w niniejszej sprawie z przysługującą mu wierzytelnością z tytułu regresu w związku z wypłatą z ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr (...) z dnia 20 grudnia 2010r.

Ponadto z uwagi na okoliczność, iż wierzytelność przysługująca pozwanemu była wyższa od wierzytelności potrącającej, wierzytelność powódki, na skutek dokonanego potrącenia uległa umorzeniu w całości, zgodnie z art. § 93 ust. 1 i 2 ust. prawo upadłościowe i naprawcze oraz art. 498 § 2 k.c.

Wobec powyższego, na podstawie powołanych przepisów powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. W związku z tym, że powódka przegrała spór w całości powinna zwrócić

pozwanemu koszty procesu w wysokości 7.217zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na które składała się kwota 7.200zł wynikająca z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013, poz. 461) oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17zł.

SSO Małgorzata Drgas-Dziemianko